

Marc Goergen

Εταιρική διακυβέρνηση Μια διεθνής θεώρηση

εισαγωγή στην ελληνική έκδοση

Παναγιώτης Σταϊκούρας

Επίκουρος καθηγητής

Πανεπιστημίου Πειραιώς

μετάφραση από τα αγγλικά

Μαριαλένα Κανακοπούλου

επιστημονική επιμέλεια

Γεώργιος Κόντος

Επιστημονικός συνεργάτης

Πανεπιστημίου Πειραιώς

Περιεχόμενα

Πρόλογος	xii
Εισαγωγή στην αγγλική έκδοση	xv
Ευχαριστίες του συγγραφέα	xxvii
Εισαγωγή στην ελληνική έκδοση	xxix

Μέρος Ι - Εισαγωγή στην εταιρική διακυβέρνηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	Ορίζοντας την εταιρική διακυβέρνηση και τα βασικά θεωρητικά μοντέλα
1.1	Εισαγωγή 4
1.2	Ορίζοντας την εταιρική διακυβέρνηση 5
1.3	Η θεωρία της εταιρικής διακυβέρνησης 11
1.4	Προβλήματα αντιπροσώπευσης 15
1.5	Τα προβλήματα αντιπροσώπευσης των δανειακών και ιδίων κεφαλαίων 21
1.6	Το κλασσικό πρόβλημα αντιπροσώπευσης έναντι της καταχρηστικής εκμετάλλευσης των μετόχων μειοψηφίας 23
1.7	Εναλλακτικές μορφές οργάνωσης και ιδιοκτησίας 31
1.8	Ορίζοντας την ιδιοκτησία και τον έλεγχο 36
1.9	Συμπεράσματα 37
1.10	Ερωτήσεις για συζήτηση 39
1.11	Ασκήσεις 39
	Σημειώσεις κεφαλαίου 41
	Προτεινόμενα αναγνώσματα 43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	Ο εταιρικός έλεγχος ανά τον κόσμο
-------------------	--

2.1	Εισαγωγή 46
2.2	Η εξέλιξη του ελέγχου μετά την αρχική δημόσια προσφορά μετοχών 47

2.3	Ο εταιρικός έλεγχος στη Δυτική Ευρώπη και τις ΗΠΑ	51
2.4	Ο εταιρικός έλεγχος στην Ασία	62
2.5	Ο εταιρικός έλεγχος σε μεταβατικές οικονομίες	67
2.6	Συμπεράσματα	68
2.7	Ερωτήσεις για συζήτηση	69
	Σημειώσεις κεφαλαίου	69
	Προτεινόμενα αναγνώσματα	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Έλεγχος έναντι δικαιωμάτων ιδιοκτησίας

3.1	Εισαγωγή	74
3.2	Συνδυασμοί ιδιοκτησίας και ελέγχου	75
3.3	Συνδυασμός Α: πολυμετοχική δομή και αδύναμος έλεγχος	77
3.4	Συνδυασμός Β: πολυμετοχική δομή και ισχυρός έλεγχος	78
3.5	Συνδυασμός Γ: συγκεντρωμένη ιδιοκτησία και αδύναμος έλεγχος	80
3.6	Συνδυασμός Δ: συγκεντρωμένη ιδιοκτησία και ισχυρός έλεγχος	81
3.7	Πώς επιτυγχάνεται η πολυμετοχική δομή και ο ισχυρός έλεγχος	82
3.8	Οι συνέπειες της πολυμετοχικής δομής και του ισχυρού ελέγχου	90
3.9	Συμπεράσματα	97
3.10	Ερωτήσεις για συζήτηση	98
	Σημειώσεις κεφαλαίου	99
	Προτεινόμενα αναγνώσματα	99

Μέρος II – Διεθνής εταιρική διακυβέρνηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ταξινομήσεις των συστημάτων εταιρικής διακυβέρνησης

4.1	Εισαγωγή	104
4.2	Το οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο που οδήγησε στην άνοδο του καπιταλισμού	105
4.3	Πρώτη προσπάθεια ταξινόμησης των συστημάτων εταιρικής διακυβέρνησης	116
4.4	Οι οικογένειες των δικαϊκών συστημάτων	119
4.5	Οι πολιτικοί παράγοντες καθορισμού της εταιρικής διακυβέρνησης	125
4.6	Η βιβλιογραφία των διαφόρων ειδών καπιταλισμού	129
4.7	Πόσο αποδίδουν οι διάφορες ταξινομήσεις;	132

- 4.8 Συμπεράσματα 136
- 4.9 Ερωτήσεις για συζήτηση 138
 - Σημειώσεις κεφαλαίου 138
 - Προτεινόμενα αναγνώσματα 141

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Κινητοποιώντας και επιβάλλοντας πειθαρχία στους managers με κακές αποδόσεις

- 5.1 Εισαγωγή 144
- 5.2 Ο ανταγωνισμός στην αγορά προϊόντων 145
- 5.3 Κινητοποιώντας και επιβάλλοντας πειθαρχία στους managers στα συστήματα insider και outsider 148
- 5.4 Η αγορά εταιρικού ελέγχου 149
- 5.5 Μερίσματα και μερισματική πολιτική 150
- 5.6 Τα διοικητικά συμβούλια 155
- 5.7 Οι θεσμικοί επενδυτές 171
- 5.8 Η ενεργός συμμετοχή των μετόχων 173
- 5.9 Οι απολαβές των managers 174
- 5.10 Η ιδιοκτησία μετοχών από τους managers 180
- 5.11 Η εποπτεία από τον μεγαλομέτοχο 185
- 5.12 Εποπτεία από τους πιστωτές και τις τράπεζες 187
- 5.13 Συμπεράσματα 188
- 5.14 Ερωτήσεις για συζήτηση 191
 - Σημειώσεις κεφαλαίου 192
 - Προτεινόμενα αναγνώσματα 198

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Εταιρική διακυβέρνηση, τύποι χρηματοοικονομικών συστημάτων και οικονομική ανάπτυξη

- 6.1 Εισαγωγή 202
- 6.2 Οι λειτουργίες των χρηματοοικονομικών αγορών και των θεσμών 203
- 6.3 Συστήματα που βασίζονται στις τράπεζες έναντι συστημάτων που βασίζονται στην αγορά 203
- 6.4 Η σχέση μεταξύ των τύπων χρηματοοικονομικών συστημάτων και της οικονομικής ανάπτυξης 207
- 6.5 Άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη 213
- 6.6 Συμπεράσματα 222

6.7	Ερωτήσεις για συζήτηση	224
	Σημειώσεις κεφαλαίου	224
	Προτεινόμενα αναγνώσματα	226

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Κανονιστικές ρυθμίσεις εταιρικής διακυβέρνησης σε διεθνές επίπεδο

7.1	Εισαγωγή	230
7.2	Κώδικες εταιρικής διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου	230
7.3	Η βρετανική προσέγγιση έναντι της αμερικανικής προσέγγισης	247
7.4	Οι αρχές εταιρικής διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ	255
7.5	Η εναρμόνιση των κανονισμών εταιρικής διακυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση	259
7.6	Πολιτικές θετικής διάκρισης	263
7.7	Συμπεράσματα	268
7.8	Ερωτήσεις για συζήτηση	270
	Σημειώσεις κεφαλαίου	271
	Προτεινόμενα αναγνώσματα	272

Μέρος III – Εταιρική διακυβέρνηση και ενδιαφερόμενα μέρη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Εταιρική κοινωνική ευθύνη και κοινωνικά υπεύθυνα επένδυση

8.1	Εισαγωγή	278
8.2	Εταιρική κοινωνική ευθύνη και χρηματοοικονομική απόδοση	279
8.3	Δείκτες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης	287
8.4	Κοινωνικά υπεύθυνα επένδυση	288
8.5	Συμπεράσματα	290
8.6	Ερωτήσεις για συζήτηση	291
	Σημειώσεις κεφαλαίου	292
	Προτεινόμενα αναγνώσματα	293

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Δανειστές

9.1	Εισαγωγή	296
9.2	Οφέλη και κόστος από την τραπεζική που βασίζεται στις σχέσεις	296

- 9.3 Αντιμετωπίζοντας συγκρούσεις συμφερόντων που δημιουργούνται από την ιδιοκτησία μετοχών από τις τράπεζες και την αντιπροσώπευσή τους στο διοικητικό συμβούλιο 303
- 9.4 Καταχρηστική εκμετάλλευση των δανειστών 305
- 9.5 Συμπεράσματα 310
- 9.6 Ερωτήσεις για συζήτηση 312
 - Σημειώσεις κεφαλαίου 312
 - Προτεινόμενα αναγνώσματα 314

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Τα δικαιώματα και η φωνή των εργαζομένων στα συστήματα εταιρικής διακυβέρνησης

- 10.1 Εισαγωγή 318
- 10.2 Η νομική και χρηματοοικονομική βιβλιογραφία 320
- 10.3 Η βιβλιογραφία των ειδών του καπιταλισμού 322
- 10.4 Ιδιοκτησία μετοχών από τους εργαζομένους 328
- 10.5 Εκπροσώπηση των εργαζομένων στο διοικητικό συμβούλιο 332
- 10.6 Παραβιάσεις εμπιστοσύνης και καταστρατήγηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων 340
- 10.7 Συμπεράσματα 341
- 10.8 Ερωτήσεις για συζήτηση 343
 - Σημειώσεις κεφαλαίου 344
 - Προτεινόμενα αναγνώσματα 347

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Ο ρόλος των εποπτών στην εταιρική διακυβέρνηση

- 11.1 Εισαγωγή 350
- 11.2 Ο ρόλος και τα καθήκοντα των εποπτών 351
- 11.3 Τα ιδανικά χαρακτηριστικά ενός επόπτη 355
- 11.4 Τύποι εποπτών και περιορισμοί στον ρόλο τους 356
- 11.5 Είναι οι ρυθμιστικοί κανόνες του κλάδου υποκατάστατο της εταιρικής διακυβέρνησης; 370
- 11.6 Συμπεράσματα 373
- 11.7 Ερωτήσεις για συζήτηση 374
 - Σημειώσεις κεφαλαίου 374
 - Προτεινόμενα αναγνώσματα 376

Μέρος IV – Βελτιώνοντας την εταιρική διακυβέρνηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Εταιρική διακυβέρνηση στις αναδυόμενες αγορές

- 12.1 Εισαγωγή 382
- 12.2 Είναι οι μεγάλες χρηματιστηριακές αγορές σε συνδυασμό με ισχυρά δικαιώματα ιδιοκτησίας ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί η οικονομική ανάπτυξη; 384
- 12.3 Κληρονομικός πλούτος 391
- 12.4 Ο ρόλος της κυβέρνησης 395
- 12.5 Ο σχεδιασμός της εταιρικής διακυβέρνησης σε πρώην κρατικές επιχειρήσεις 403
- 12.6 Συμπεράσματα 407
- 12.7 Ερωτήσεις για συζήτηση 409
 - Σημειώσεις κεφαλαίου 409
 - Προτεινόμενα αναγνώσματα 411

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

Συμβατική εταιρική διακυβέρνηση

- 13.1 Εισαγωγή 415
- 13.2 Διασυννοριακές συγχωνεύσεις και εξαγορές 419
- 13.3 (Επανα)συστάσεις 422
- 13.4 Εισαγωγή σε ξένα χρηματιστήρια 425
- 13.5 Συμπεράσματα 430
- 13.6 Ερωτήσεις για συζήτηση 432
 - Σημειώσεις κεφαλαίου 433
 - Προτεινόμενα αναγνώσματα 434

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

Εταιρική διακυβέρνηση σε αρχικές δημόσιες προσφορές

- 14.1 Εισαγωγή 438
- 14.2 Ασύμμετρα πληροφόρηση, ιδιαιτερότητες στην τιμολόγηση και διαχωρισμός ιδιοκτησίας και ελέγχου στις αρχικές δημόσιες προσφορές 440
- 14.3 Προβλήματα ασύμμετρης πληροφόρησης και τρόποι άμβλυνσής τους 446
- 14.4 Η δύναμη του διευθύνοντος συμβούλου 450

14.5	Μεροληπτική κατανομή των μετοχών (Spinning) στις αρχικές δημόσιες προσφορές	454
14.6	Ο ρόλος των εταιρειών κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου	463
14.7	Συμπεράσματα	469
14.8	Ερωτήσεις για συζήτηση	472
	Σημειώσεις κεφαλαίου	473
	Προτεινόμενα αναγνώσματα	476

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Μεροληπτικές συμπεριφορές και εταιρική διακυβέρνηση

15.1	Εισαγωγή	480
15.2	Τα όρια της ορθολογικότητας	482
15.3	Ευρετική απλοποίηση	484
15.4	Συναισθήματα	489
15.5	Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις	490
15.6	Αυταπάτες	492
15.7	Ανάληψη κινδύνου και λήψη αποφάσεων σύμφωνα με το φύλο και την ηλικία	500
15.8	Πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν αυτά τα θέματα συμπεριφοράς;	501
15.9	Υπερβολική αφοσίωση	502
15.10	Συμπεράσματα	507
15.11	Ερωτήσεις για συζήτηση	510
15.12	Ασκήσεις	511
	Σημειώσεις κεφαλαίου	512
	Προτεινόμενα αναγνώσματα	514

Μέρος V – Συμπεράσματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

Μαθαίνοντας από την ποικιλομορφία και τις μελλοντικές προκλήσεις της εταιρικής διακυβέρνησης

Γλωσσάρι	529
Ευρετήριο	563